

**Mottakere
i henhold til vedlagte liste**

Bergen, 28.05.20

Vedlagt følger «Retningslinjer for behandling av akutte og prosedyrerelaterte smerter hos barn og unge»

Retningslinjene er utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn (Nettverket). Nettverket ble opprettet i 2008 etter at Stortinget ved behandling av Legemiddelmeldingen i 2005 ba regjeringen legge forholdene til rette for å heve kompetansen på legemiddelbehandling av barn ved å etablere et nasjonalt tverrfaglig kompetansenettverk. Nettverket samhandler med både spesialist- og primærhelsetjenesten. For utfyllende informasjon om Nettverket, se Statusrapport 2019 på Nettverkets hjemmesider.

Retningslinjene omhandler både ikke-medikamentell og medikamentell behandling av akutte og prosedyrerelaterte smerter hos barn og unge 0-18 år, også hos barn med langvarig smerte. Målgruppen er alt helsepersonell som møter barn med smerter både i og utenfor sykehus. Smertebehandling av premature og syke nyfødte er en spesialistoppgave og omfattes ikke av dette dokumentet.

Retningslinjene skal være forankret i ledelsen der de tas i bruk, for å sikre god implementering. Det er ønskelig at retningslinjene inngår som forskrivningsstøtte i elektronisk pasientjournal, EPJ. Det kan være nødvendig med tilpasning av retningslinjene lokalt. Det er spesielt viktig at opplysningene for dosering i retningslinjene er koordinert med andre kilder på det enkelte brukersted for å unngå feilmedisinering. Det gjelder f.eks. metodebøker og EPJ. Det gjelder også konsentrasjon på fortyninger av legemidler til injeksjon/infusjon.

Bakgrunn og arbeidet med retningslinjene

I 2014 kom det rapporter om alvorlige bivirkninger ved bruk av kodein hos barn, og Legemiddelverket frarådet bruk hos barn under 12 år og visse pasientgrupper over 12 år. Nettverket ble bedt om gi innspill til alternativer i samarbeid med fagmiljøene. På et oppsummeringsmøte hos Statens legemiddelverk med fagmiljøene og Helsedirektoratet ble det diskutert behov for retningslinjer for behandling av akutte smerter og prosedyresmerter hos barn. Ulike fagmiljøer har etterlyst retningslinjer på grunn av usikkerhet om hva som er sikker og god smertelindring, særlig fordi flere legemidler til barn brukes utenfor myndighetsgodkjenning («off-label»). Helsedirektoratet og Nettverket ble i desember 2014

enige om at Nettverket skulle utarbeide retningslinjer for smertebehandling av barn med god forankring i fagmiljøene. Det ble opprettet en nasjonal tverrfaglig arbeidsgruppe i 2015, der noen har vært forfattere, mens andre har lest og kommentert deler av manuskriptet. Utkastet har også ligget ute til høring til helsepersonell på Nettverkets hjemmeside. Manuskriptet har gjennomgått betydelige bearbeidinger. Arbeidet med å angi dosering av legemidler som brukes off-label har vært spesielt krevende, fordi slik dosering må være forankret i norsk klinisk praksis, basert på litteratur, oppslagsverk og publiserte retningslinjer av høy kvalitet. Spørsmål om bruk av kilder kan rettes til redaksjonen, post@legemidlertilbarn.no.

Retningslinjene er lagt ut på Nettverkets hjemmeside, og vil også tas inn i Norsk barnelegeforenings veileder. Helsebiblioteket vil lenke til begge steder.

Forfattere og redaksjon

Forfattere:

Christina Brudvik, spesialist i allmenntilleggsmedisin, fastlege, legevaktlege og professor ved Klinisk Institutt 1, Universitetet i Bergen, styringsgruppedlem i Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn.

Margrete Einen, sykehusfarmasøyt, avdeling for Farmasøytiske tjenester, Sjukehusapoteket i Bergen og Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn.

Ingrid Grønlie, spesialist i Sykehusfarmasi, Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn.

Tone Høivik, anestesilog, seksjonsoverlege Postoperativ seksjon og Seksjon smertebehandling og palliasjon, Kirurgisk serviceklinikk, Haukeland Universitetssjukehus.

Knut-Helge Kaspersen, overlege Barne- og ungdomsavdelingen UNN Tromsø, styringsgruppedlem i Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn.

Ulf Mostad, seksjonsoverlege barneanestesi/-intensivmedisin, Klinikk for anestesi og intensivmedisin, St. Olavs Hospital, Universitetssykehuset i Trondheim.

Anne Berle Robstad, spesialfysioterapeut, Fysioterapiavdelingen, Ortopedisk klinikk, Helse Bergen HF.

Anja Hetland Smeland, barnesykepleier, fag og forskningssykepleier, Kirurgisk avdeling for barn, Oslo Universitetssjukehus.

Irene Haugen Ødegård, sykehusfarmasøyt, sjukehusekspedisjonen, Sjukehusapoteket i Bergen.

Redaksjon:

Christina Brudvik, Margrete Einen, Ingrid Grønlie, Tone Høivik, Knut-Helge Frostmo Kaspersen og Irene Haugen Ødegård (til februar 2018). I tillegg har medlemmer av den tverrfaglige arbeidsgruppen lest og kommentert utkastet i 2017, og det har også ligget ute

på høring på Nettverkets hjemmeside.

Spørsmål og kommentarer kan rettes til redaksjonen post@legemidlertilbarn.no.

Vennlig hilsen,

På vegne av Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn

Margrete Einen
Prosjektleder i arbeidsgruppen
Sign.

Thomas Halvorsen
Leder av Nettverket
Sign.